

Een professional is nooit uitgeleerd; een leven lang leren

Het Platform Onderwijs van de Vakcentrale voor Professionals (VCP) doet aanbevelingen met betrekking tot de positie die het onderwijs in de samenleving inneemt, en onderstreept de wenselijkheid te investeren in kennis en niveau, met de nadruk op topkwaliteit van het onderwijs.

In het Platform Onderwijs hebben de bij de VCP aangesloten beroepsorganisaties FvOv en VAWO en de studentenorganisatie ISO zitting.

Een professional is nooit uitgeleerd; een leven lang leren

1. Investerings onderwijs

De wens om in de top tien te staan van de kenniseconomieën (zie afspraken in het Bolognaproces en de Kennis Innovatie Agenda (KIA)), staat niet in verhouding tot de reële plaats die Nederland inneemt als het gaat om investeringen in het onderwijs. Er moet meer worden geïnvesteerd in het onderwijs, waarbij deze investeringen niet als kostenpost dienen te worden beschouwd. Investerings in het onderwijs hebben een positief rendement op de maatschappij. Prioritering van investeringen in de verschillende onderwijssectoren is niet wenselijk en kan dalende kwaliteit in andere onderwijssectoren als risico hebben. Voor een verantwoorde aanpak van het kwaliteits- en kwantiteitsprobleem is een meer evenwichtige aanpak nodig. Wanneer prioriteiten even hoog liggen, dient de overheid daarvoor ook de middelen beschikbaar te stellen.

2. Toegankelijkheid onderwijs

Initieel onderwijs dient toegankelijk te zijn, zonder financiële drempels zoals een leenstelsel en/of een langstudeerboete. Het hoge instellingscollegegeld voor een tweede studie is daarnaast in veel gevallen een drempel om een studie te gaan volgen. Ook de afschaffing of beperking van de studenten OV-kaart belemmert de toegang tot het onderwijs. De VCP begrijpt de noodzaak van het efficiënter gebruik maken van gesubsidieerd hoger onderwijs, maar zou dit graag gecombineerd zien met een flexibel en transparant systeem van in- en uitschrijving voor de student.

Digitalisering van het onderwijs is een goede aanvulling op het onderwijscurriculum en zorgt voor meer mogelijkheden om onderwijs (op afstand) te volgen en kennis op te doen. In cao's dienen ook faciliteiten (tijd en middelen) te komen voor e-learning.

3. Betere aansluiting onderwijs arbeidsmarkt

Aan de keuzevrijheid qua opleiding zitten grenzen, indien deze voor een belangrijk deel uit algemene middelen wordt gefinancierd. Het huidige opleidingsaanbod is teveel gebaseerd op de korte termijn. Dit moet veranderen in een meer lange termijn kwaliteitsvisie; wat heeft de Nederlandse arbeidsmarkt in de toekomst nodig? Belangrijke voorwaarden hiervoor zijn: voorlichten over arbeidsmarktkansen voor studenten, inzetten van positieve financiële prikkels en werken aan benodigde competenties voor de arbeidsmarkt. Van belang is dat opleidingen duidelijk inzichtelijkheid maken welke kennis, competenties en vaardigheden afgestudeerden bezitten.

Opleidingen dienen periodiek, en niet alleen bij aanvang, gecontroleerd te worden op de aansluiting op de arbeidsmarkt. Het betrekken van alumni bij het beoordelen en eventueel herzien van een opleiding kan een positief effect hebben. Ook kunnen het bedrijfsleven en de non-profitsector onder voorwaarden meer 'bemoeienis' met het onderwijs krijgen.

Brede opleidingen blijven van belang om jongeren breed inzetbaar te houden op de arbeidsmarkt. Te specialistisch opgeleid vermindert, vanwege technische ontwikkelingen, op den duur de duurzame inzetbaarheid van de werknemers. Daarnaast is het van belang om genoeg ruimte te bieden voor zelfontplooiing van studenten.

4. Professionals aan de slag

Docenten zijn de ruggengraat van het onderwijs. Docenten dienen zeggenschap te krijgen en te houden over het hoe en wat binnen het onderwijs. Eigen initiatief en investeren in vakdeskundigheid zijn noodzakelijk om het leraarschap aantrekkelijker te houden.

De belasting op het gebied van verantwoording en publicatie van onderwijsresultaten zorgt voor een toename van kosten, management en werkdruk. Docenten kunnen zich daardoor minder met de core-business van hun vak bezighouden. Daarnaast veroorzaakt de werkdruk het gevoel niet erkend en gewaardeerd te worden, geen controle te hebben over de eigen werksituatie en voortdurend tekort te schieten. Een taaktoedeling- en taakbelastingsinstrument toont objectief de omvang van het takenpakket aan en leidt tot meer begrip. Meer personele middelen vormen een tweede vereiste.

De flexibele schil in het onderwijs moet worden teruggedrongen. Docenten dienen volwaardige vaste contracten te krijgen, zodat zij hun tijd en energie in het docentschap kunnen investeren. Daarom is er binnen het onderwijs geen plaats voor payrolling of uitzendwerk.

Om docenten de pensioengerechtigde leeftijd te laten halen is het van belang dat er genoeg geïnvesteerd wordt in inzetbaarheid van docenten. Mogelijkheden zijn minder werken met daaraan gekoppeld aannemen van jonge docenten. Oudere docenten kunnen zodoende ingezet worden voor coaching. Langer doorwerken in het onderwijs is nastrevenswaardig, mits op basis van vrijwilligheid en onder gelijkwaardige arbeidsvoorwaarden. De mogelijkheid van een flexibel deeltijdpensioen, ook na de AOW-gerechtigde leeftijd, moet mogelijk gemaakt worden.

5. Levenlang leren

Het postinitieel onderwijs kent dalende studentenaantallen, terwijl levenlang leren in het Sociaal Akkoord en Beleidsagenda 2020 een belangrijke plaats heeft gekregen. Werkenden dienen ook betaalbaar en goed onderwijs te kunnen volgen. Het is van belang dat deeltijdopleidingen flexibele instroommomenten hebben en daarnaast dat deze opleidingen een directe toegevoegde waarde hebben op de arbeidsmarkt. Ook moet het mogelijk zijn onderwijs op verschillende locaties te kunnen volgen. Echter, hierbij moet gewaarborgd blijven dat maatschappelijk relevante opleidingen aangeboden blijven worden. Daarom moet er een sterke publieke toezichthouder komen, die let op breedte van het opleidingsaanbod, de (financiële) toegankelijkheid, waaronder het instellingscollegegeld, en het behoud van de nationale 'opleidingsinfrastructuur'.

Voor werkenden is het van belang dat zij een individueel scholingsbudget ontvangen, waarmee zij zelf keuzes kunnen maken omtrent hun duurzame inzetbaarheid. Dit scholingsbudget moet los gezien worden van de transitievergoeding die ook benut kan worden voor aanvulling van het inkomen/de uitkering tijdens werkloosheid. Ook het waarderen van opgedane competenties op de werkvloer is van belang voor het bij- en opscholen van werknemers. Er dient bij deze validering een sterke koppeling te zijn met het onderwijs, zodat de mogelijkheid tot het krijgen van vrijstellingen binnen opleidingen blijft bestaan.